

Nr: AC2401 45217

Het College van Beroep voor de Examens,
mr. M.H.G.M. van Fessem, voorzitter, dr. R. Wilders en N.E.L. Hol, leden

BESLISSING inzake het beroep van de heer [REDACTED] hierna te noemen “appellant”, ingesteld bij schrijven van 29 januari 2024 tegen de beslissing van 22 december 2023 van de examencommissie Sociologie van de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen, hierna te noemen “verweerster”, waarin het verzoek van appellant om ontheffing van de aanwezigheidsplicht voor de werkgroepen van het vak *Prejudice, Racism and Discrimination (73330024AY)* is afgewezen.

I. Ontstaan en loop van het geding

Bij besluit van 22 december 2023, heeft verweerster aan appellant meegedeeld dat zijn verzoek van 6 december 2023 om te worden ontheven van de aanwezigheidsplicht voor de werkgroepen van het vak *Prejudice, Racism and Discrimination (73330024AY)* niet wordt toegekend. Reden hiervoor is dat de aanwezigheid bij de werkgroepen noodzakelijk wordt geacht voor het verwerven van ten minste één van de leerdoelen van het vak. Daarnaast zou appellant niet tijdig de vakcoördinator op de hoogte hebben gesteld en vervolgens het dispensatieverzoek niet binnen een redelijke termijn hebben ingediend. Tegen dit besluit is het beroep van 29 januari 2024 gericht. Bij schrijven van 31 januari 2024 is verweerster verzocht om in overleg met betrokkene na te gaan of een minnelijke schikking tot de mogelijkheden behoort. Dit gesprek heeft plaatsgevonden op 8 februari 2024, waar een schikkingsvoorstel uit is voortgekomen. Bij bericht van 9 februari 2024 heeft appellant laten weten niet akkoord te gaan met dit voorstel. Bij schrijven van 16 februari 2024 heeft verweerster een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld tijdens een zitting op 29 februari 2024, alwaar appellant is verschenen. Namens verweerster zijn verschenen [REDACTED] voorzitter examencommissie, en [REDACTED] ambtelijk secretaris.

II. Motivering

Standpunt van appellant

Appellant heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Appellant kan zich niet verenigen met de beslissing, omdat hij van mening is dat er niet voldoende rekening is gehouden met zijn persoonlijke omstandigheden. Appellant stelt dat hij het hele blok afwezig was vanwege het tragische en plotselinge overlijden van zijn neef, wat een enorme emotionele tol eiste van appellant en zijn familie. Appellant stelt dat het onmogelijk voor hem was om zich te vertonen op de campus en deel te nemen aan activiteiten waarbij sociale interactie een vereiste was. Dit vanwege de diepe pijn, schaamte en het verdriet dat hij en zijn familie op dat moment doormaakten. Appellant stelt dat hij, ondanks deze moeilijke periode, alle opdrachten van het vak heeft gemaakt en ingeleverd, in een poging om alsnog het vak te halen. Zelfs nadat hem verteld was dat hij het vak niet meer kon halen gelet op de aanwezigheidsplicht, heeft hij alle opdrachten alsnog tijdig ingediend en heeft hij zijn best gedaan om het vak te kunnen afronden. Appellant meent dat verweerster niet voldoende begrip heeft getoond, terwijl andere studenten in vergelijkbare situaties wel versoepelingen hebben gekregen rondom hun studie. Appellant is van mening dat verweerster totaal geen waarde hecht aan het welzijn van studenten, zoals appellant, die zich in een dergelijke situatie bevinden. Appellant heeft dan ook door eigen schaamte en peilloos verdriet niet eerder iets laten weten aan de docent en heeft zich pas gemeld bij verweerster nadat hij op de hoogte was van het feit dat hij het vak niet meer kon halen doordat hij afwezig is geweest bij de werkgroepen. Appellant meent, alles overziend, dat zijn verzoek om dispensatie, gelet op zijn persoonlijke omstandigheden, toegewezen zou moeten worden.

Standpunt van verweerster

Verweerster heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Verweerster stelt dat zij bij de behandeling van het verzoek de cursushandleiding van het vak heeft geraadpleegd en informatie heeft opgevraagd bij de studieadviseur en vakcoördinator. De cursushandleiding stelt dat aanwezigheid bij de werkgroepen verplicht is. De studieadviseur vermeldde dat appellant haar over zijn persoonlijke omstandigheden had geïnformeerd op 12 november 2023, wat inhoudt dat appellant op dat moment al twee werkgroepen zou hebben gemist. De vakcoördinator zou pas na het missen van drie werkgroepen op de hoogte zijn gesteld van de afwezigheid van appellant bij de werkgroepen, waarbij zij heeft aangegeven dat appellant de leerdoelen niet meer kan behalen van het vak wegens de afwezigheid bij werkgroepen. Verweerster heeft aan de hand van voornoemde informatie besloten het verzoek van appellant af te wijzen om twee redenen, namelijk de noodzakelijkheid van de aanwezigheid wegens het verwerven van ten minste één van de in de cursushandleiding beschreven leerdoelen, *“By the end of this course, students will be able to: [...] use arguments and theories with regard to intergroup prejudice, racism and discrimination in an academic debate (both in person in the class room and in writing in the assignment)”*, en omdat appellant de vakcoördinator niet tijdig had geïnformeerd. Daarnaast zou appellant zijn verzoek aan verweerster pas op 6 december 2023 hebben ingediend, waarbij verweerster van mening is dat appellant hierbij niet voldoet aan de redelijke termijn voor het indienen van een dergelijk verzoek ingevolge artikel 6.7 van de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie Sociologie. Verweerster stelt dat appellant niet vrijgesteld kan worden van de eisen die worden gesteld met betrekking tot het melden van zijn omstandigheden. Deze eisen zijn namelijk duidelijk gesteld in de cursushandleiding, in de Regels en Richtlijnen en ook in de Onderwijs- en examenregeling. Verweerster ziet alles overziend geen reden om het bestreden besluit te herzien.

Schikkingsaanbod

Naar aanleiding van het ingediende beroepschrift hebben partijen op 8 februari 2024 overleg gevoerd, waar het volgende schikkingsaanbod uit voort is gekomen;

Appellant krijgt een vervangende opdracht. Indien deze opdracht met een voldoende is afgerond, verleent verweerster dispensatie van de aanwezigheidsplicht van het vak. De vervangende opdracht bestaat uit het formuleren van een leesvraag met bijbehorend antwoordmodel, waarin het studiemateriaal van twee collegeweken met elkaar in verband worden gebracht. De bedoeling is dat de leesvraag daadwerkelijk zou kunnen worden gebruikt in de werkgroep. Appellant zou daarna een presentatie moeten geven over de leesvraag en het antwoordmodel, waarin wordt benadrukt waarom appellant deze stof heeft gekozen, hoe appellant tot de leesvraag is gekomen, op welke wijze de leesvraag de discussie over de stof bevordert en hoe appellant tot het antwoordmodel is gekomen. De vervangende opdracht wordt beoordeeld door de docent van het vak als voldoende of onvoldoende. Als de beoordeling voldoende is, wordt het cijfer van het vak op de gebruikelijke manier bepaald door beoordeling van de wekelijkse opdrachten en de eindopdracht (blogpost). Als uit deze berekening een voldoende zou volgen, zou appellant het vak succesvol hebben afgerond.

Appellant heeft gereageerd op het schikkingsaanbod en heeft besloten dit voorstel niet te accepteren. De reden hiervoor is dat appellant het schikkingsvoorstel als onredelijk beschouwt. Ten eerste vindt appellant dat het afronden van de vervangingsopdracht hem slechts het recht geeft op het nakijken van het door hem ingediende werk en daarmee niet in verhouding staat. Ten tweede is appellant van mening dat de opdracht te groot is. Ten derde vindt appellant dat hij principieel het recht heeft op dispensatie vanwege de uitzonderlijke omstandigheden waarin hij verkeerde. Appellant benadrukt dat hij drie van de vier leerdoelen van het vak heeft behaald door middel van het maken van de opdrachten. Hij betwist hierbij de kritiek van verweerster op het vierde leerdoel, waarbij hij stelt dat hij alle leerdoelen heeft gehaald ondanks de moeilijke periode. Daarnaast wijst appellant op het feit dat discussies over discriminatie, racisme en vooroordelen centrale onderwerpen zijn binnen de studie, waar hij veel ervaring mee heeft en al talloze discussies heeft gevoerd met medestudenten. Appellant verwerpt het argument dat hij te laat was met het melden van zijn problemen als verwerpelijk en gevoelloos. Appellant meent dat hij recht heeft op meer coulance dan het voorgestelde schikkingsvoorstel biedt en voelt zich onbegrepen door verweerster.

Verweerster heeft in het verweerschrift gereageerd op de afwijzing van het schikkingsaanbod en geeft daarbij aan dat zij het niet eens is met de argumenten van appellant. Ondanks de omstandigheden van

appellant kan verweerster hem vanuit haar verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de examens en diploma's niet toestaan een vak te behalen zonder aantoonbaar aan alle leerdoelen te hebben voldaan. Daarnaast stelt verweerster dat het op dit moment niet duidelijk is of appellant de overige leerdoelen wel allemaal heeft behaald, aangezien slechts drie van de zes door appellant ingeleverde opdrachten zijn nagekeken. Verweerster is van mening dat zij, ondanks de verschrikkelijke gebeurtenis, voldoende aandacht heeft besteed aan de situatie van appellant en dat zij een redelijk schikkingsvoorstel heeft gedaan. Verweerster is het niet eens met appellant dat hij zonder vervangende opdracht dispensatie van de aanwezigheid van het vak zou moeten krijgen en dat er geen rekening is gehouden met zijn omstandigheden.

Het College overweegt als volgt

1. Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.
2. Artikel 7.13, tweede lid, WHW bepaalt dat in de onderwijs- en examenregeling, onverminderd het overigens in deze wet ter zake bepaalde, per opleiding of groep van opleidingen de geldende procedures en rechten en plichten dienen te worden vastgelegd met betrekking tot het onderwijs en de examens.
3. Artikel A.4.7. van het facultaire deel van de van de Onderwijs- en Examenregeling voor de bacheloropleiding Sociologie 2023-2024 (hierna: OER) bepaalt het volgende:
 1. *De examencommissie kan op schriftelijk verzoek van een student vrijstelling verlenen voor het afleggen van een of meer examenonderdelen.*
 2. *De examencommissie beslist binnen twintig werkdagen na ontvangst van het verzoek.*
 3. *Nadere voorwaarden met betrekking tot vrijstellingen zijn, voor zover aan de orde, opgenomen in artikel B.4.7 en/of in de Regels en richtlijnen van de examencommissie.*
4. Artikel B.5.2 van het opleidingsspecifieke deel van de OER luidt als volgt:
 1. *In geval aan een onderwijseenheid een of meer werkgroepen/practica zijn verbonden is de student in beginsel verplicht deze bijeenkomsten bij te wonen en zich op deze bijeenkomsten terdege voor te bereiden. In de cursushandleiding van de onderwijseenheid wordt de aanwezigheidsplicht nader toegelicht.*
 2. *Wanneer de student door omstandigheden niet bij een werkgroep/practicum aanwezig kan zijn, dient de student de docent hiervan te verwittigen, met opgaaf van redenen.*
 3. *Indien de student door omstandigheden niet aan de aanwezigheidsverplichting kan voldoen, beoordeelt de docent, nadat de student een nadere toelichting en motivatie heeft kunnen geven, of en op welke wijze de student alsnog aan deze verplichting kan voldoen.*
 4. *Indien de student het niet eens is met het besluit van de docent zoals bedoeld in lid 3, kan de student zich wenden tot de examencommissie.*
 5. *De examencommissie kan, na een gemotiveerd verzoek van de student, een uitzondering maken op de aanwezigheidsverplichting.*
5. Artikel 6 van de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie Sociologie (hierna: R&R) geldend voor het studiejaar 2023-2024 bevat, voor zover relevant, de volgende bepalingen:
 1. *Een vrijstelling voor een onderwijseenheid houdt in dat de student geacht wordt voor het desbetreffende onderwijseenheid te zijn geslaagd, zonder toekenning van een cijfer. Een verzoek voor een vrijstelling voor een onderwijseenheid wordt ingediend bij de examencommissie.*
 2. (...).
 7. *Wanneer een student een bijzondere regeling voor een onderwijseenheid aanvraagt, wordt student geacht dit te doen binnen een termijn die redelijkerwijs van student kan worden verlangd. Een dergelijk verzoek dat later dan 30 werkdagen na afloop van een onderwijseenheid wordt ingediend, zal in principe niet worden behandeld.*

6. In de cursushandleiding van het vak *Prejudice, Racism and Discrimination* staat, voor zover relevant, het volgende vermeld:

Course Objectives

By the end of this course, students will be able to:

(...)

- *use arguments and theories with regard to intergroup prejudice, racism and discrimination in an academic debate (both in person in the class room and in writing in the assignment).*

Teaching format

(...)

- *Participation in the tutorial meetings is compulsory. Students can only miss one of the tutorial sessions (see information about absences below for details). If you have any problems in attending, please contact your tutorial lecturer about this.*

Attendance

The critical analysis and comparison of different theoretical perspectives, as outlined in the course objectives, is best achieved by participation in class meetings with fellow students and teachers. Therefore, attendance of tutorials is mandatory, and attendance of lectures is highly recommended. We expect you to be on time for class meetings. If you are more than 10 minutes late, you will be registered as absent. If issues come up that prevent you from fulfilling the requirements for this course as stipulated in the course manual, please contact one of the student advisers via [REDACTED].

Absences:

- *Occasional absence – various reasons: If students are unable to attend their tutorial because of an unforeseen event (flu, accident, funeral, or other reasons), they must report their absence prior to the tutorial (if possible) to their tutorial teacher.*
- *Structural absence: If students are structurally unable to attend their tutorials because of conditions of vulnerability (medical conditions, family/household situation, etc.) that would render it irresponsible to come to campus, they must get in touch with the study advisor [REDACTED] asap.*

7. Het College stelt vast dat appellant zich, conform de cursushandleiding, op een voor hem zo spoedig mogelijk moment gemeld heeft bij de studieadviseur toen er sprake was van structurele absentie gelet op zijn familiale situatie. Daarnaast heeft appellant zich na het missen van drie werkgroepen gemeld bij de vakcoördinator. In zowel artikel B.5.2 lid 2 van het opleidings specifieke deel van de OER, als de cursushandleiding staat geen nadrukkelijke termijn vermeldt waarbinnen appellant een melding van zijn afwezigheid had moeten maken. Het College volgt de stelling van verweerder dat appellant geen tijdige melding heeft gemaakt bij de vakcoördinator dan ook niet.
8. Ten aanzien van de stelling dat appellant zijn verzoek voor dispensatie met inachtneming van artikel 6 lid 7 van de R&R niet tijdig heeft ingediend meent het College dat appellant zijn verzoek binnen een redelijke termijn, namelijk op dezelfde dag van afloop van het onderwijs, heeft ingediend. Temeer nu verweerder zelf de richtlijn hanteert dat een verzoek dat later dan 30 werkdagen na afloop van de onderwijseenheid wordt ingediend, kan worden gezien als een verzoek dat valt buiten de redelijke termijn, welke in beginsel niet in behandeling wordt genomen. Appellant heeft direct, na vernemen van de mogelijkheid om een dergelijk verzoek in te dienen, actie ondernomen. Het College volgt de stelling van verweerder dat appellant het verzoek niet binnen de redelijke termijn heeft ingediend dan ook niet.
9. Het College constateert dat verweerder het verzoek van appellant mede heeft afgewezen omdat deelname aan de werkgroepen noodzakelijk wordt geacht om tenminste één van de in de cursushandleiding beschreven leerdoelen te behalen. Het is het College niet gebleken op welke wijze de leerdoelen, waaronder het specifieke leerdoel dat behaald dient te worden tijdens de werkgroepen, wordt getoetst. Het College constateert dat dit eveneens niet is vast te stellen bij de vervangende opdracht die is aangeboden door verweerder als schikkingsaanbod.

Het College stelt derhalve vast dat niet overtuigend is aangetoond dat er bij de werkgroepen sprake is van een praktische oefening, waarvoor een aanwezigheidsplicht kan worden ingesteld.

10. Het stellen van een aanwezigheidsplicht tijdens een algemene onderwijsvorm als een werkgroep zonder hierbij te omschrijven op welke wijze de specifieke leerdoelen worden getoetst komt het College onjuist voor nu er niet duidelijk is omschreven op welke wijze de leerdoelen kunnen worden behaald en op welke wijze de leerdoelen worden getoetst. Een en ander moet dan ook in strijd worden geoordeeld met artikel 7.13, tweede lid, onder t, WHW. Het College stelt vast dat verweerder niet genoegzaam heeft aangetoond dat er bij de onderhavige werkvorm sprake is van een praktische oefening in de zin der wet, waarvoor een aanwezigheidsplicht wegens het behalen van het desbetreffende leerdoel kan worden ingesteld, alsook dispensatie voor kan worden aangevraagd.
11. Alles overziend komt het College tot het oordeel dat het bestreden besluit in strijd is met het recht. Het beroep tegen dit besluit is daarom gegrond.

III. Beslissing

Het College van Beroep voor de Examens

1. verklaart het beroep gegrond;
2. vernietigt de beslissing van 22 december 2023 en draagt verweerder op binnen vier weken na dagtekening een nieuw besluit te nemen met inachtneming van deze beslissing;
3. bepaalt dat afschrift van deze beslissing gezonden wordt aan:
 - partijen;
 - de decaan van de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen;
 - het College van Bestuuren wordt zonder vermelding van de namen van betrokkenen ter beschikking gesteld aan belangstellenden.

Amsterdam, 10 april 2024

mr. M.M. de Roon
secretaris

mr. M.H.G.M. van Fessem
voorzitter

Tegen deze beslissing kunt u binnen 6 weken beroep instellen bij de **Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State**, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Voor meer informatie zie www.raadvanstate.nl/studentenzaken